

اصول و مبانی گردشگری شهری

مؤلف:

حیدر گریما

عنوان و نام پدیدآور	: کریمی، حمید، ۱۳۵۹-	سرشناسه
مشخصات نشر	: اصول و مبانی گردشگری شهری / مؤلف حمید کریمی	مشخصات نشر
مشخصات ظاهری	: تهران: کتاب آوا، ۱۳۹۷.	مشخصات ظاهری
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۶۳-۶	شابک
موضوع	: گردشگری- تاریخ / Tourism- History / خدمات شهری / Municipal services /	موضوع
موضع	: خدمات شهری- ایران/ Iran/ Municipal services- گردشگری- ایران- Tourism- Iran- Planning/ برنامه ریزی/	موضع
ردبندی کنگره	: G155/A۴۴ ۱۳۹۰	ردبندی کنگره
ردبندی دیوی	: ۲۲۸/۴۲۹۱	ردبندی دیوی
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۳۵۸ - ۱۰	شماره کتابشناسی ملی

اصول و مبانی گردشگری شهری

مؤلف:	حمید کریمی
ناشر:	کتاب آوا
نوبت چاپ:	اول ۱۳۹۷
شمارگان:	۱۰۰۰
قیمت:	۱۱۰۰۰ ریال
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۶۳-۶

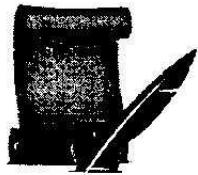
نشانی مراکز پخش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، بن بست حقیقت پلاک ۴، واحد ۴
شماره های تماس: ۰۶۶۹۷۴۱۳۰ - ۰۶۶۴۰۷۹۹۳ - ۰۶۶۴۷۴۶۴۵ دوربینار: ۶۶۹۷۴۶۱۱۷۱

www.avabook.com Email: avabook_kazemi@yahoo.com

نشانی فروشگاه: اسلامشهر، خیابان صیاد شیرازی (خیابان دانشگاه)، داخل کوچه زرمانداری
شماره تماس: ۵۶۳۵۴۶۵۱

هرگونه تکثیر این اثر از طریق ارسال با بارگذاری فایل الکترونیکی، یا جاب و نشر کاغذی
آن بدون مجوز ناشر، به هر شکل، اعم از فایل، سی دی، افست، ریسوگراف فتوکپی،
زیراکس یا وسائل مشابه، به صورت من کامل یا مجزا از آن، تحت هر نام اعم از
کتاب، راهنمای، جزو، یا وسیله کمک آموزشی، در فضای واقعی یا مجازی، و همچنین
توزیع، فروش، عرضه یا ارسال اثری که بدون مجوز ناشر تولید شده، موجب پیگرد
قانونی است.

فهرست مطالب

۹	سر آغاز
۱۳	تاریخچه‌ی گردشگری
۱۴	مفهوم گردشگری
۱۷	انواع گردشگری
۲۱	ارکان گردشگری
۲۹	عناصر گردشگری
۳۳	سیر تکاملی گردشگری
۳۷	دیدگاه‌های توسعه‌ی گردشگری
۴۱	گردشگری پایدار
۴۳	اهداف، ویژگی‌ها و اصول گردشگری پایدار
۴۵	فرایند برنامه‌ریزی گردشگری پایدار
۴۶	توسعه گردشگری پایدار
۴۷	دست آوردهای گردشگری
۵۳	مدیریت ریسک در توسعه گردشگری
۵۵	اثرات انواع ریسک بر توسعه گردشگری
۵۷	برنامه‌ریزی توسعه پایدار گردشگری
۵۸	نقش دولت در توسعه گردشگری پایدار

نقش پخش خصوصی در توسعه ی گردشگری پایدار	۶۱
نقش گردشگران در توسعه گردشگری پایدار	۶۱
راهبردهای توسعه گردشگری	۶۲
راهکارهای توسعه گردشگری	۶۳
امکان سنجی گردشگری	۶۶
گردشگری شهری	۷۱
جایگاه گردشگری شهری	۷۲
ویزگی های گردشگری شهری	۷۳
تجربه گردشگری شهری	۷۴
توسعه پایدار گردشگری شهری	۷۵
مبانی برنامه ریزی و مدیریت گردشگری شهری	۷۷
ارتباط برنامه ریزی شهری و گردشگری	۸۰
اهداف و راهبردهای کلان توسعه گردشگری شهری	۸۲
کارکردهای فراغت و گردشگری در شهر آینده	۸۴
جایگاه گردشگری در دوران فراغت	۸۵
جغرافیای فراغت و گذران اوقات فراغت در فضای شهر	۸۷
مقاصد گردشگری	۹۵
توسعه مقاصد گردشگری	۹۷
چرخه حیات مقصد گردشگری	۹۸
منابع و جاذبه های گردشگری شهری در ایران	۱۰۵
امکانات و محدودیت های توسعه گردشگری شهری در ایران	۱۰۷
نقش مدیریت شهری در توسعه گردشگری شهری در ایران	۱۰۹
نقش شهرداری ها در تأمین گذران فراغت و گردشگری	۱۰۹
وظایف شهرداری ها در تأمین زیرساخت های گردشگری شهری	۱۱۰
منابع و مأخذ	۱۱۱

سرآغاز

آفرینش گر جهان هستی با قلم صُنع خویش جهان هستی را به رشته‌ی تحریر درآورد و با طبایع متضاد بر زیبایی و شکوه آن یافزود و برای نشان دادن جمال و جلال خود انسان را به سیر و مطالعه در این می‌گیتی امر فرمود «سیرُوا فِي الْأَرْضِ» و چه بسا برای شناخت تجربی معبد خویش تنها راه مطالعه در راستای طبیعت و سیر در جهان هستی است.

از این رو سیر و سیاحت به روز یک باور دینی در نهاد پسر به ودیعت نهاده شده است و گردشگری امری نهادینه و همسانی دون حصر زمان و مکان و نسل و ... است.

چه بسا اهمیت فراوانی در زندگی علمی، اجتماعی و اقتصادی بشر دارد. اگرچه صنعت گردشگری به عنوان صنعتی توپیا در جهان در سال حاضر در اقتصاد بسیاری از کشورها از اهمیت بالایی برخوردار می‌باشد. در دهه‌های اخیر رشد و توسعه صنعت گردشگری و اتخاذ آن به عنوان یکی از فعالیت‌های عمدۀ اقتصادی از طریق تنش راهی توسعه یافته و در حال توسعه و رقابت مقاصد عمدۀ گردشگری در جهت جذب گردشگران بـ نامه‌ریزان را بر آن داشته تا جهت افزایش درآمدهای حاصله از فعالیت‌های گردشگری و مقوله مهم توجه نمایند: اول افزایش رضایت گردشگران و ارتقای لذت و کیفیت تجربه گردشگری دوم تلاش در جهت حفظ منافع جوامع میزبان.

هدف این کشورها بهره‌گیری از درآمد و سایر مزایای این صنعت تا حد امکان می‌باشد. اهمیت صنعت گردشگری سبب شده است که در ایران نیز مباحث گوناگونی در مورد صنعت گردشگری و راه‌های توسعه و گسترش آن مطرح شود. علی‌رغم اینکه کشور ایران در زمینه توسعه صنعت گردشگری هنوز در ابتدای راه می‌باشد ولی این امیدواری وجود دارد که در

صورت برنامه ریزی، مدیریت و استفاده از متخصصین امر و با توجه به قابلیت های توسعه گردشگری در بسیاری از مناطق ایران شاهد توسعه این صنعت باشیم و به عبارتی شاهد این امر که گردشگری نقش بیشتری در اقتصاد ایفا کند باشیم. علی رغم مزایای صنعت گردشگری، غفلت از آثار سوء این صنعت می تواند یامدهای منفی اجتماعی، فرهنگی و زیست محیطی را همراه خود داشته باشد. امروزه یکی از مقاصد مهمی که در گردشگری مورد توجه قرار گرفته آند شهرهایی هست. که شکلی از توسعه گردشگری در ابعاد مختلف گردشگری طبیعت گردی، فرهنگی و گردشگری ویژه در این نقاط در حال رخ دادن است و این مقاصد برخلاف سایر مقاصد گردشگری ایعی رجوع انسانی برخوردار بوده و همین موضوع اهمیت امکان سنجی گردشگری و محاسب ان طرح های مطالعاتی و همچنین طرح های فرادست این نقاط دوچندان می نماید. اما نکته ای که در اینه وبل ذکر است بی توجهی طرح های فرادست و کلان از قبیل طرح های جامع، هادی و تفصیلی نه تنها مقاطعه مواردی از قبیل اهمیت درون دادها و پیش بینی برآوردهای گردشگری و تأثیرات فعلی هم گردشگران بر محیط این گونه مقاصد، نحوه افزایش میزان رضایت گردشگران از تجربه گردشگری، افزایش حداکثر کارایی گردشگری منطبق با خواسته های اهالی و ساکنان بومی بوده و رجه در این گونه طرح ها به توسعه کالبدی این شهرها است. با این توجه داشت که در این نقطه نظر گردشگری در راستای اهداف و برنامه های توسعه پایدار حرکت نماید شکلی از توسعه بیان گردشگری در این نقاط رخ خواهد داد که باعث تخریب محیط طبیعی و انسانی این شهرها می گردد.

گردشگری می تواند به عنوان یکی از فعال ترین، پردرآمدترین و نیز اشتغال زاترین صنعت جهان باشد زیرا قادر است در کوتاه ترین زمان، نیروی کار ساده را با آموزش های کوتاه و میان مدت وارد بازار کار نماید (منشی زاده، ۱۳۸۴، ۲۷) به عقیده سازمان جهانی گردشگری WTO و انجمن جهانگردی و گردشگری جهانی (WTTC) گردشگری نقش حیاتی را در اقتصاد

جهانی دارد و بزرگترین صنعت محاسب می‌شود (Sugiyarto, 2003). ارزیابی پراکنش پدیده‌ها در شهر یکی از موضوعات مهم به شمار می‌آید. بنابراین جانمایی زیرساخت‌های گردشگری در شهرها، محصول تصمیم‌گیری‌های انسانی است و کارکردها انسانی متاثر از ساختار جامعه و نیازهای آن هاست، از این رو شناسایی توزیع فضایی عناصر گردشگری در شهر، فرهنگ جامعه شهری را مشخص و نقش سازمان‌های دولتی و خصوصی موثر در شکل‌گیری ایالات کوچک را نشان می‌دهد. گردشگری شامل تمام پدیده‌ها و روابط حاصل از تعامل گردشگران، عرضه کنندگان و فروشنده‌گان محصولات گردشگری، دولت‌ها و جوامع میزبان در فرآیند جلب و بیرونی از گردشگران است، در این میان مراکز تاریخی و فرهنگی شهرها، از کانون‌های جذب، دستگاه به شمار می‌آیند.

در پایان مقدمه بایستی یادآور شد که حسنه، شرط موفقیت هر شهر در توسعه گردشگری، وجود زیرساخت‌های مناسب شهری و سیریت عالیه و مدبرانه آن هاست این عامل تأثیر مهمی در شکل‌گیری تصویری ذهنی مقصد گردشگری رای گردشگران دارد و دومین شرط برای تضمین موفقیت توسعه گردشگری، آمایش جاذبه‌های شهر و ایجاد تسهیلات و امکاناتی است که دست رسی به جاذبه‌ها را بیش از پیش آسان می‌سازد (دکتری، ۱۳۸۴).